

fiden jeg selv var Soldat; dengang fik man ogsaa 20 β . om Dagen, og jeg har i et halvt Aar prøvet paa at leve deraf, men jeg kan desværre ikke sige saaledes, som den høitagtede Krigsminister sagde, at jeg i dette halve Aar vedligeholdte min fulde Kraft; jeg kunde tværtimod mærke, at den aftog. Jeg var saa heldig at skaffe mig Understøttelse fra anden Side; ellers tror jeg, det vilde have ført til, at jeg var bleven ude af Stand til at udføre mine militære Pligter. Denne Erfaring om, hvorledes man kan komme ud af det med en Lønning af 20 β . om Dagen, har jeg som sagt gjort allerede for nogle og tyve Aar siden, men ikke desto mindre blev det i 1867 meget stærkt fremhævet, at Soldaten godt kunde komme ud af det dermed, og trods den overordentlige Stigen af Prisen paa Livsforbrødenhederne, hører man nu, at han kan komme ud af det med 24 β . om Dagen; ja Soldaterne maa jo en Tid komme ud af det med 22 β . om Dagen, thi som bekendt faae de kun 22 β . i de første 6 Maanedes og 24 β . i den øvrige Tid, hvori de ere inde til Høieste. Hvis de 6 Herrer's Forslag vedtages, bliver det altsaa i det Øieste 26 β . om Dagen for dem, der ligge hele deres Tid ud, og man paastaar altsaa, at Soldaten kan komme ud af det med denne Lønning. Jeg skal ganske vist ikke bestride den høitagtede Krigsministers Mening om, at Soldaterne kunde komme bedre ud af det med 26 β ., naar de fik Naturalforpleining, navnlig paa den af ham antydede Maade. Jeg vil endog indrømme, at jeg antager, at de i saa Fald bedre kunde komme ud af det, naar vel at mærke Naturalforpleiningen blev ordnet paa en hensigtsmæssig Maade. Jeg antager ikke, at der er Tale om Marketerier; ja, jeg ser, at den høitagtede Krigsminister ryfter paa Hovedet, og jeg kan altsaa forlade dette Punkt, men jeg vil dog sige saameget, at jeg aldrig nogenstunde vilde være med til at bevilde Penge, som skulde anvendes til Soldaternes Forpleining gennem Marketerier. Naar man imidlertid er enig om, at dette ikke er Meningen, behøver man altsaa ikke at opholde sig derved. Jeg vil altsaa, som sagt, indrømme, at det gjerne kan være, at Soldaterne bedre kunde komme ud af det med 26 β ., naar de fik en saadan Forpleining, som den høitagtede Krigsminister nævnte, men det staar dog ikke saa klart for mig, at jeg tvygt tør hengive mig til det. Naab, at det vilde ske, thi jeg forudsætter, at Soldaterne ved denne Forpleining ikke vilde faae mere, end hvad der kunde skaffes tilveie for 26 β .; det er rimeligvis en Selsølg. Det er mig ikke endnu saa klart — jeg kan heller ikke i dette Stykke være enig med Ordspøreren for de 6 Herrer's Forslagsstillere —, at jeg vil kunne gaa ind paa nu at overlade den høitagtede Krigsminister paa denne Maade at gjøre Brug af dette Tillæg. Jeg har altid anset det for rigtigt, at det var overladt Soldaten selv at forstaae sig sin Forpleining.

Det kan ikke nytte, at man kan paavise enkelte Tilfælde i Soldaterlivet paa, at Pengene ikke altid anvendes paa den mest økonomiske Maade. Jeg veed meget vel, at det er Tilfældet, men jeg tror dog, det er Undtagelser, og Militærnæsenet har jo Midler til sin Naadighed, hvorved det kan skride ind og lægge Haand paa Vedkommende i saadanne Tilfælde; det har jo i sin Magt at kunne sætte en saadan Mand paa Dagpenge. Jeg gaar altsaa ud fra, at det store Flertal af Soldaterne meget godt forstaa at holde Hus med, hvad de have, og ikke behøve at sættes under Formynderskab. Det forekommer mig ogsaa at være lidet svarende til den Mand' nutildags, der gaar gennem Folket, og til den hele Maade, hvorpaa man er vant til at føre sit Liv, om man vilde sætte Soldaten under Formynderskab med Hensyn til hans Forpleining. Dette er jeg af Princip bestemt imod, og jeg kan selvfølgelig ikke gaa ind paa den høitagtede Krigsministers Betragtning i saa Henseende. Jeg vil imidlertid gaa meget videre, mine Herrer, og sige, at selv om det høie Thing, hvad jeg haaber, gaar ind paa mit Forslag, er jeg dog paa ingen Maade naaet til, hvad jeg anser for at være passende og nødvendigt for, at en Soldat kan komme godt ud af det. Jeg underser mig ikke ved at sige, at jeg med største Høienheds vilde have set et Forslag om at forhøje Soldaternes Lønning til 2 Mk., og jeg vil høre den Motivering, som kan begrunde, at der derved skulde kunne blive Noget til Dverdaadighed, men jeg har stillet mit Forslag i Genhold til den hele Situation, saaledes som den nu er. Jeg kunde godt forudsæ, at mit Forslag, hvis jeg gif videre, vilde møde Banfælgelighed, og det har jo vist sig, at selv det lille ustyrbelige Forslag, jeg her har stillet, møder Banfælgelighed og Indsigelser; det kunde jeg sige iforveien. Det er selvfølgelig Grunden til, at jeg ikke er gaaet videre, men jeg haaber, at det, især hvis Livsforbrødenhederne i længere Tid skulde vedblive at være saa dyre, som de nu ere, ikke vil vare længe, før vi komme til en ganske anden Lønning af vort Militær end den, der hidtil har fundet Sted. Jeg vil spørge enhver af de Herrer, som have eller have haft Sønner i Militærtjenesten, om de dog ikke have følt, at deres Sønner ikke have kunnet komme anstændigt ud af det med det, Staten giver Soldaten til hans daglige Underhold, og om de ikke hver efter sin Evne have maattet flyde Noget til? Jeg vil derhos spørge de Herrer, om det ikke er en høist uretfærdig og urimelig Beskættning paa visse Dele af Folket — thi vi ere vel Alle enige om, at Soldaten uddannes til at værne om Alles Egen- dom — at den Enkelte ligefrem bliver tungent til, kan man sige, naar han har udover det Nødværftige til sit eget Livs Ophold, tilbels at underholde sin Søn, medens han uddannes til Krigstjenesten og udøver sin Værnepligt? Da nu som bekendt Mange enten ingen Sønner have, og da